

Områdefornyelsesprogram for landsbyklyngen Ramme-Lomborg

Lemvig Kommune

Indhold

Forord	s. 3
1. Baggrund	s. 4
2. Indsatser	s. 10
Torve, pladser og opholdsarealer	
Kulturelle og særlige boligsociale foranstaltninger	
Særlige trafikale foranstaltninger	
3. Bygningsfornyelse og Landsbypuljen	s. 24
4. Budget-, tids- og handlingsplan	s. 26
5. Investeringsredegørelse	s. 28
6. Organisation	s. 34
7. Målsætning og succeskriterier	s. 35

Kolofon

Dette program er udarbejdet af sbs rådgivning A/S (Mogens Dam Lentz) i samarbejde med Lemvig Kommune (Kristine Løser, Lotte Astrid Juul, Lene Nordborg og Jakob Brokholm Mortensen) samt arbejdsgrupperne for områdefornyelse i Ramme-Lomborg.

Programmet er sat op af Plan og Proces (Pia Høyer). Billeder er taget af Mogens Dam Lentz, Kristine Løser eller hentet fra Lemvig Kommunes hjemmeside.

Forord

Lemvig Kommune ønsker sammen med borgerne i Ramme og Lomborg at øge landsbyklyngens værdi som attraktivt bosætningsområde med særlig fokus på godt landsbymiljø og et sundt og aktivt fritidsliv.

Kommunen søgte sammen med initiativgruppen fra Ramme og Lomborg i januar 2017 midler til gennemførelse af områdefornyelse og fik i april 2017 en reservation på 2 mio. kr. fra staten. Dette beløb forøges med Lemvig Kommunes eget bidrag på 4,75 mio. kr. Dertil kommer 1,5 mio. kr. til bygningsforskønnelser og nedrivninger samt muligheden for forskellige andre afledte investeringer.

De to nabobyer, Ramme og Lomborg, har gennem de senere år samarbejdet stadig tættere, f.eks. om skolen og hallen i Ramme, Børnehuset i Lomborg og på fritidsområdet i Ramme-Lomborg-Idrætsforening. Dette samarbejde ønsker vi med nærværende program yderligere styrket. I programfasen har repræsentanter for byernes foreninger og mange

borgere deltaget aktivt i møder om prioritering af områdefornyelsen.

Som led i gennemførelsen af områdefornyelsen skal der tages hånd om den dårlige boligmasse i området, særligt i Ramme. Landsbyklyngen har bevaringsværdige huse, men der er også en del nedslidte ejendomme og tomme boliger. Kommunen ønsker at igangsætte en besigtigelse af alle udlejningsboliger i området. Denne indsats vil – trods meget begrænsede rammer fra statens side - blive understøttet med midler til bygningsfornyelse.

Den overordnede idé med de mange indsatser i områdefornyelsen er at skabe grundlag for at tiltrække flere tilflyttere og at sørge for at fraflytningen minimeres i hele landsbyklyngen Ramme-Lomborg.

De mange konkrete tiltag skal også medvirke til at sikre et spændende og attraktivt bosætningsmiljø, en fælles identitet i hele landsbyklyngen og et endnu mere udbygget samarbejde i området. Indsatsen skal være

til gavn for alle – både for de borgere, der bor i området nu og de borgere, der flytter til i de kommende år.

Erik Flyvholm

Borgmester Erik Flyvholm

1. Baggrund

Landsbyklyngen Ramme-Lomborg

Området

I området for landsbyklyngen Ramme-Lomborg er der i alt 770 indbyggere, heraf 410 i Ramme og 329 i Lomborg. Resten lidt uden for de 2 byer.

Landsbyklyngens område er beliggende 6-10 km sydvest for Lemvig. Holstebro ligger 30 km mod sydøst og Ringkøbing ligger godt 45 km mod syd. Der er 6-10 km til Vesterhavet. Området består i det væsentligste af de to (oprindeligt) selvstændige og uafhængige

landsbyer. Med 3 kilometer mellem landsbyerne har disse historisk set fungeret næsten uafhængigt, men med et faldende indbyggertal, faldende privat service og mange tomme boliger, har der nu vist sig et behov for i højere grad at tænke de to byer sammen til en landsbyklynge.

Lemvigbanen går igennem Ramme, og der er station i byen. Det tager 9 minutter i tog fra Ramme til Lemvig.

I tilknytning til Ramme Skole og Lemvig Gymnasium er der skolebusser gennem

Ramme og Lomborg på alle skoledage. Uden for skoledagene er ingen offentlige transport til og fra området - bortset altså fra Lemvigbanen gennem Ramme.

Både Ramme og Lomborg er landevejsbyer. I bil er det nemt at komme til større byer i nærheden.

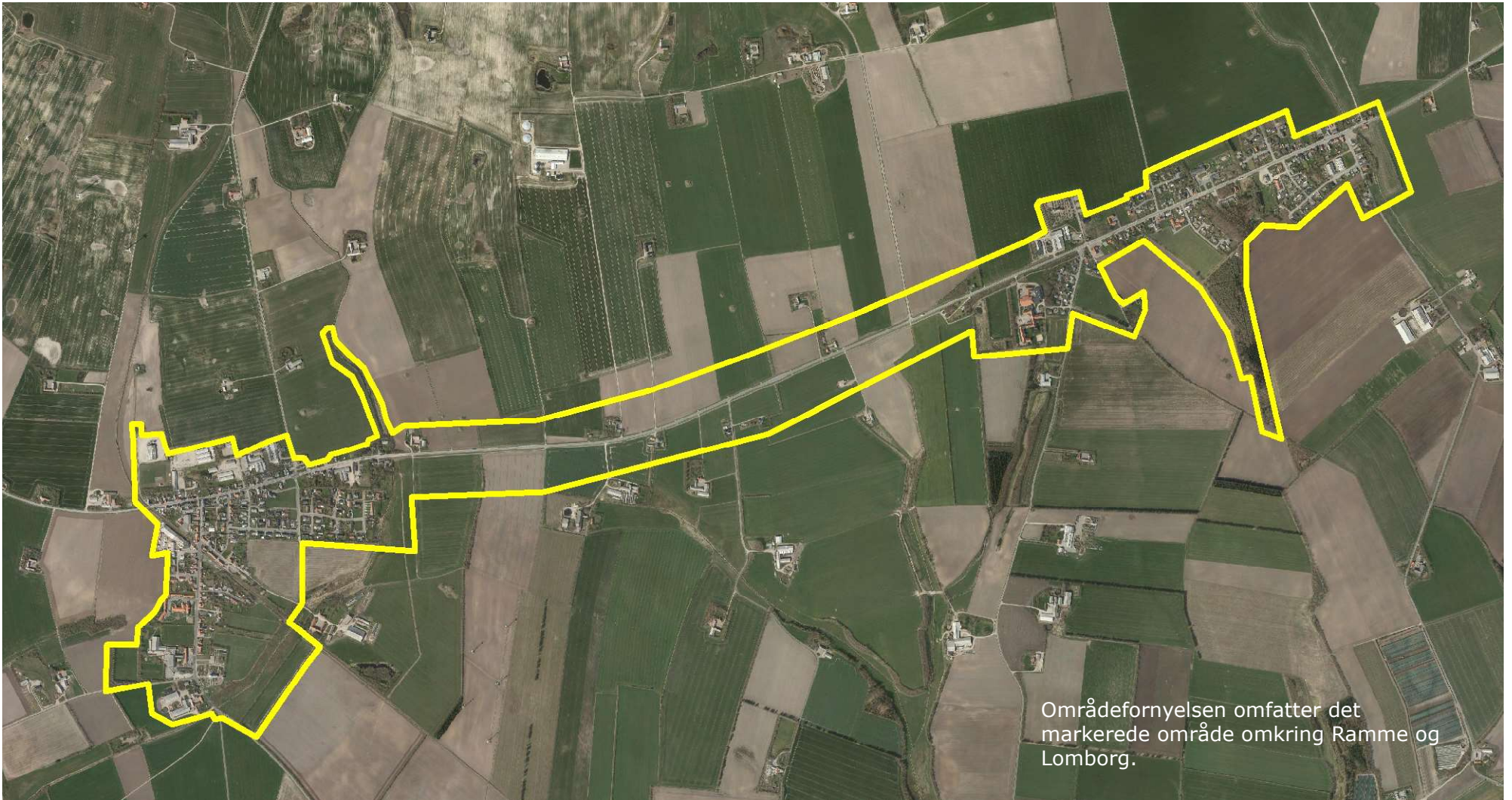

Sandholms Plads set mod Lærkevej, Ramme

1. Baggrund

Landsbyklyngen Ramme-Lomborg

Områdefornyelsen omfatter det markerede område omkring Ramme og Lomborg.

1. Baggrund

Landsbyklyngen Ramme-Lomborg

Lemvig Museum skriver om kultur-miljøerne

Ramme

” Der er et helstøbt præg over bebyggelsen langs Algade, både den ældre i gadens nordlige del og de lidt senere enfamiliehuse i den mere åbne del af gaden ned mod kirken. De bygninger, der stammer fra tiden omkring 1900 er lave enetages bygninger, der står i blank teglstensmur med brændte fuger. Flere bygninger har en lille kvist midt på facaden. Det er en byggestil, som er karakteristisk for mange stationsbyer. Byggemåden i mange vestjyske stationsbyer er dog præget af det formsprog, som arkitekterne i Landsforeningen Bedre Byggeskik benyttede sig af. Det ses også i Ramme og især i den sydlige ende af Algade, hvor mange af de enfamiliehuse, der blev opført i 1920’erne og 30’erne, følger denne tradition. Således udgør rækken af bygninger langs østsiden af Algade en harmonisk helhed.”

Lomborg

”Lomborg er et sogn hvor der har været ”konkurrence” mellem Indre Mission og grundtvigianerne. Byen har stadig både missionshus og forsamlingshus og begge er aktivt fungerende. De to huse fortæller historien om kampen om lomborgboernes åndelige ståsted.”

Landsbyklyngens udviklingsmuligheder

I Kommuneplan 2017-2029 hedder det om byernes udviklingsmuligheder hvad angår detailhandel:

Ramme

”Ramme er udpeget som lokalcenter. Lokalcenteret Ramme tildeles en ramme på yderligere 280 m², således der i alt er en ramme på 500 m². I lokalcentret er den maksimale butiksstørrelse fastsat til 500 m² for dagligvarebutikker og 200 m² for udvalgsvarerbutikker. I Ramme udpeges ikke et område, hvor der kan etableres butikker med særligt pladskrævende varer.”

Der er fortsat uudnyttede arealer til beboelse og erhverv flere steder i byen.

Lomborg

”Lomborg er udpeget som lokalcenter. Lomborg har ingen daglig- og udvalgsvarerbutikker i dag og tildeles derfor en ramme på 500 m² til nye daglig- og udvalgsvarerbutikker. I lokalcentret er den maksimale butiksstørrelse fastsat til 500 m² for dagligvarebutikker og 200 m² for udvalgsvarerbutikker. I Lomborg udpeges ikke et område, hvor der kan etableres butikker med særligt pladskrævende varer.”

Der er fortsat uudnyttede arealer til beboelse flere steder i byen.

Institutioner

I landsbyklyngen er der rimelig forsyning med institutioner og følgende kan nævnes: Lomborg Gymnastik- & Idrætsefterskole, Ramme Skole, Alparken (rehabiliteringscenter i et tidligere plejehjem og ældreboliger rundt om), Børnehuset (vuggestue og børnehave) i Lomborg og Ramme Hallen.

Foreningsliv

Der er et velfungerende foreningsliv i hele klyngen. I områdefornyelsen er der især samarbejdet med Lomborg Sogneforening, Ramme Borger- og Håndværkerforening, Seniorklubben Alparken, Ramme Hallen og RLIF; Ramme-Lomborg Idrætsforening.

Derudover kan nævnes: Folkekirkeligt fællesskab, Teen-klubben, Søndagsskolen, Indre Mission, Dan-mission, KLF (Kirke & Medier), KFUM-spejderne, De Grønne Pigespejdere, Kulturcentret med kulturaftener på Lomborg Gymnastik og Idrætsefterskole samt fællesspisninger i Forsamlingshuset, Lokalhistorisk arkiv, Forsamlingshuset og adskillige andre.

Erhvervsliv

Der er en del private erhvervsvirksomheder i landsbyklyngen men kun en enkelt detailhandels-butik; Købmanden i Ramme.

Af øvrige private erhverv kan nævnes Kota A/S (beton mv.), Fliser & Hegn, Kørschen Metal A/S, Ramme Træpiller ApS, Vestjysk Træemballage ApS, Bæks Bus Lemvig Turist, Malerfirmaet Nelly N. Andreasen, Autoværksteder, VVS-forretning, Murerforretning, El-installationsforretning, Møbelopbevaring, fotograf og brugskunst.

Ramme Hallen

Vestjysk træemballage i Ramme

1. Baggrund

Landsbyklyngen Ramme-Lomborg

Borgerinddragelse

Grundlaget for ansøgningen om områdefornyelse for Ramme-Lomborg-området er skabt efter henvendelser fra og adskillige møder med repræsentanter fra begge landsbyer.

I forbindelse med programarbejdet har der været afholdt et borgermøde og 4 arbejdsgruppemøder.

Ved borgermødet i Ramme Hallen onsdag den 27.9.2017 var alle landsbyklyngens borgere inviteret. Der havde været annoncer i avisen, plakater opslået, invitationer uddelt og direct-mail til ildsjæle, der tidligere havde

været aktive i forløbet. Der kom omkring 200 mennesker til et spændende arrangement med stor talelyst. På borgermødet, hvor der også blev orienteret om mulighederne for fjernvarme fra Lemvig Fjernvarmeværk, blev der blandt andet redegjort for de idéer, der havde været hovedindholdet i reservationsansøgningen, og det blev drøftet, hvordan området bedst muligt kunne udvikle sig og disponere den økonomiske ramme.

Under og efter borgermødet var der mulighed for at tilmelde sig en eller flere af 3 arbejdsgrupper, henholdsvis for:

- 1. Torve, pladser, grønne arealer, opholdsarealer mv.
- 2. Kulturelle og særlige boligsociale foranstaltninger
- 3. Særlige trafikale foranstaltninger

Der har været stor opbakning til gruppearbejdet. 12-14 aktive personer deltog i hver af de 3 arbejdsgrupper.

Arbejdsgruppemøderne blev afholdt over 4 forskellige aftener; onsdag den 11.10.2017, mandag den 30.10.2017, torsdag den 16.11.2017 og tirsdag den 9.1.2018. En del af repræsentanterne deltog i flere eller alle møder.

I forbindelse med udarbejdelsen af dette program for områdefornyelsen har der været nedsat et sekretariat bestående af ansatte i Lemvig Kommune og konsulent fra sbs rådgivning A/S. Sekretariatet har samarbejdet med arbejdsgrupperne ved de 4 møder både om beskrivelsen, prioriteringen og budgetlægningen for de forskellige indsatser. Sekretariatet indstiller programmet til godkendelse i udvalg og Kommunalbestyrelsen. Se organisationsdiagram senere i programmet.

Som et vigtigt element i gennemførelsen skal fremhæves, at borgerne, erhvervslivet og foreningerne – via de etablerede arbejdsgrupper – vil indgå i et forpligtende samarbejde med Lemvig Kommune – både med hensyn til detailudformningen af de enkelte projekter og især ved det efterfølgende ejerskab til og i nogen grad driften af de nye pladser, anlæg, stier mv.

1. Baggrund
Landsbyklyngen Ramme-Lomborg

Borgermøde 27. september 2017

2. Indsatsområde Torve, pladser & opholdsarealer

Ønsker og forslag til konkrete, fysiske tiltag er oprindeligt initieret af Lomborg Sogneforening, Ramme Borger- og Håndværkerforening mfl. – og bl.a. samlet via initiativgruppen fra Ramme og Lomborg.

Forslagene har været fremlagt og er blevet suppleret ved et borgermøde og fire arbejdsgruppemøder. Efter god og konstruktiv debat og prioritering blandt deltagerne til møderne er det udmøntet i nedenstående indsatser.

1. Skiltning, byrumsinventar mv. fælles for begge byer

Højt prioriteret ved arbejdsgruppemøderne har været, at de 2 byer i endnu højere grad end i dag skal fremstå mere som en fælles enhed. Derfor ønsker man udarbejdet fællesprincipper for Ramme og Lomborg for bearbejdelse af tomme grunde, beplantning, byrumsinventar og skiltning.

Udover selve principudarbejdelsen er det afsatte beløb til denne post også tænkt til

finansiering af indkøb og opstilling/plantning af træer, byrumsinventar, skilte mv.

Der er endnu ikke udformet detaljerede planer for, hvor og hvordan nyt byrumsinventar skal opstilles, men det har bl.a. været drøftet at udnytte muligheden for at samarbejde med områdets virksomheder, hvad angår fremstilling, levering og evt. med hensyn til opstilling. F.eks. kunne der evt., og såfremt det er muligt, etableres opholds- og siddemuligheder i nærheden af købmanden i Ramme, således at grundlaget for lidt mere byliv kunne skabes der.

2. Arealet omkring Lomborg Forsamlingshus

Arealet omkring Lomborg Forsamlingshus ønskes forskønnet. Der har tidligere været udarbejdet skitser og indhentet priser på forskønnelse af arealet, men det har hidtil ikke været muligt at finde finansieringen. Hverken fra Forsamlingshuset eller byens side. Men med områdefornyelsen er det nu muligt.

Naboarealet mod øst har været overvejet købt af Forsamlingshuset for sammenlægning med det eksisterende opholds- og parkeringsareal,

men det har heller ikke været muligt. Det er ikke tanken, at områdefornyelsen skal forestå et sådant evt. opkøb, men såfremt der i gennemførelsesfasen findes midler og muligheder for at Forsamlingshuset selv - eller evt. anden forening - kan forestå overtagelsen, så skal det nuværende opholds- og parkeringsareal tænkes sammen med det nye areal, som Forsamlingshuset i givet fald måske kan erhverve.

Forsamlingshuset i Lomborg

3. Lærkevej/Sandholms Plads i Ramme

Centralt i Ramme ligger 2 grønne områder. Sandholms Plads ligger på hjørnet af Strøggade og på den østlige side af Lærkevej. På den vestlige side af Lærkevej ligger 8 kommunalt ejede byggegrunde, der har stået til salg i en del år. Begge arealer fremstår med græs og for Sandholms Plads med en begrænset beplantning. Dog indbyder ingen af grundene i videre omfang til ophold eller aktivitet. Og arealernes "tomhed" sender et forkert signal til folk, der kommer til eller igennem Ramme. Derfor ønskes disse 2 områder gjort mere attraktive med beplantning og en vis "aktivering".

Noget af Sandholms Plads er en del af et konkursbo og resten af pladsen er ejet af Ramme Borger- og Håndværkerforening. I det omfang pladsen bliver forskønnet, begrønnet og aktiveret, skal det ske efter aftale med såvel boet som Ramme Borger- og Håndværkerforening, og efterfølgende skal der sikres adgang til arealet - samt fastlæggelse af drifts- og vedligeholdelsesopgaven - via en tinglyst deklaration. Evt. kan der blive

2. Indsatsområde Torve, pladser & opholdsarealer

tale om at den del af Sandholms Plads, der behandles af konkursboet, købes ud af boet. Arbejdsgrupperne er interesseret i en samlet løsning for hele arealet.

De kommunale byggegrunde på den anden side af Lærkevej er hver på ca. 850 m² og står i dag til salg for 70.000 kr. stykket, men da det ikke forekommer sandsynligt at grundene bliver solgt "i morgen", er der bred enighed om, at arealet skal være et mere attraktivt og grønt areal midt i Ramme i stedet for – som nu – at sende et lidt kedeligt signal til omgivelserne. Arealet vil ikke formelt blive nedlagt som

byggegrunde til salg. Alle naboer til arealerne vil blive inddraget i detaljløsningerne for forskønnelse og aktivering.

4. Plads ved Børnehuset og på tværs til Vandværket, Lomborg

Pladsen/området afgrænses mod nord af Børnehuset og mod syd af vandværkets bygning og parkeringsareal på den anden side af Lomborgvej. Mod vest er der afgrænset af private huse. Området omfatter imidlertid også hele ejendommen Lomborgvej 80, som rummer den tidligere børnehave i Lomborg.

Om bygningen til den tidligere børnehave på Lomborgvej 80 er der udarbejdet en besigtigelsesrapport, der viser, at det er forbundet med sundhedsfare at opholde sig i bygningen, og at det vil være teknisk umuligt at istandsætte den inden for en rimelig økonomisk ramme.

Det er derfor på Teknik & Miljøudvalgsmødet den 4.12.2017 besluttet, at bygningen skal nedrives, samt at grundarealets kommende indretning skal fastlægges sammen med - og gennemføres af - områdefornyelsen. Nedrivningen, der foretages af Lemvig Kommune udenfor områdefornyelsen, vil dog først ske, når de endelige planer for det samlede område er fastlagt gennem en tæt dialog med arbejdsgrupperne for områdefornyelsen i Ramme-Lomborg og med

2. Indsatsområde Torve, pladser & opholdsarealer

områdetets øvrige interesser. Dette sker bl.a. for at sikre, at nedrivningstomten efterlades på en måde, der er i bedst overensstemmelse med planerne for områdets fremtid, og for at sikre, at der samlet kommer noget "ekstra" ud af at koordinere kommunens nedrivning af den kondemnabile ejendom og områdefornyelsens virke i Lomborg.

Pladsen/området, der ligger meget centralt i Lomborg og gennemskæres af Lomborgvej, ønskes netop indrettet med en samlet løsning på tværs af vejen, således at pladsdannelsen også kan få en vis hastighedsdæmpende karakter. Det overordnede mål for pladsen er, at den skal forskønnes og aktiveres. Imidlertid skal der ved detailplanlægningen tages højde for en række krav, forslag og ønsker fra interessenterne til pladsen.

Pladsen og området skal naturligvis fortsat fungere som p-plads og velkomstareal til Børnehuset og til aktivitetsområdet i Lomborg-skoven syd for arealet. Der skal ved indretning af pladsen også tages højde for, at arealet skal kunne fungere som holde- og vende-plads for busser, og der skal tydeligt skiltes med pladsens samlede funktion.

Fra arbejdsgrupperne er der endvidere forslag om, at der – et eller andet sted i det samlede areal – måske kan indrettes en trafiklegeplads, som kan benyttes af alle børn fra såvel Ramme, Lomborg som længere væk fra. Om trafiklegepladsen skal anvendes af cykler, go-carter, moon-cars, trehjulede cykler og/eller andet skal nærmere fastlægges i detailfasen. Banen skal ikke være en del af Børnehusets faciliteter men må naturligvis også gerne benyttes af Børnehusets børn.

Endelig skal bearbejdningen af pladsen og området i det hele taget forsøge at tage

højde for et ønske om, at der etableres et toilet. Det skal være et toilet med offentlig adgang, dog målrettet brugere af pladsen og især brugere af aktivitetsområdet i Lomborg-skoven. Det skal bl.a. undersøges om toilettet kan etableres i samarbejde med Børnehuset (som adgang til et eksisterende toilet), eller om der skal etableres et nyt toilet sammen med andre aktører.

Pladsen foran Børnehuset i Lomborg

2. Indsatsområde Torve, pladser & opholdsarealer

Grøn Ordning har tidligere godkendt et projekt i Lomborg (idrætsområdet ved Glarbjergvej) som imidlertid er blevet løst på anden vis, og det er derfor på kommunalbestyrelsesmødet i Lemvig den 1.12.2017 besluttet, at Grøn Ordning-midlerne "øremærket" Lomborg i stedet kan anvendes til et toilet i forbindelse med de rekreative områder ved skoven og som et supplerende bidrag til områdefornyelsen. Lomborg Sogneforening vil forestå drift og vedligeholdelse af toilettet.

I det omfang den kommende plads omfatter arealer, der ikke er i almindelig kommunalt eje, vil der naturligvis blive tale om at inddrage den eller de pågældende øvrige ejere for i den forbindelse at sikre de bedst mulige resultater såvel i forbindelse med det mulige anlægsarbejde som i den efterfølgende brugsperiode. Den offentlige adgang samt drift og vedligehold vil skulle fastlægges og sikres via en tinglyst deklaration.

5. Tidligere genbrugsplads i Ramme begrønnes/forskønnes

Ramme nærgenbrugsplads blev lukket ned for nogle år siden, og et skur blev i den forbindelse fjernet, og pladsen blev afrettet. Der var ikke dengang specielle ønsker til pladsens fremtidige udseende. Pladsen fremtræder imidlertid i ringe stand i dag, og da pladsen tilmed er beliggende lige op ad Lemvigbanen syd for Ramme Station, ønskes området forskønnet gennem begrønning.

Det har været drøftet, om området tillige skulle indrettes som et aktivitetssted for unge og/eller andre grupper, men det er i processen med udformning af nærværende program vurderet, at der er tilstrækkeligt med møde- og aktivitetspladser andre steder i Ramme og Lomborg, og det er derfor besluttet, at den tidligere genbrugsplads primært ønskes forskønnet med supplerende beplantning, så området både fra toget og i øvrigt fremtræder grønt og "neutralt" - og på en sådan måde, så det afstedkommer mindst muligt drift og vedligeholdelse fremover.

I forbindelse med lukningen af nærgenbrugspladsen blev der afsat midler til pladsens retablering i dialog mellem Lemvig Kommune og renholdningsselskabet (Nomi4s). Sagen med lukning af genbrugspladsen er afsluttet hos Nomi4s, men i forbindelse med områdefornyelsen er dialogen genoptaget, og det vil blive undersøgt i gennemførelsesfasen, om det er muligt at få projektet medfinansieret fra renholdningsselskabets side.

Da arealet, hvor den tidligere genbrugsplads var beliggende, imidlertid er ejet af Midtjyske Jernbaner, vil der naturligvis blive tale om at inddrage ejeren og i den forbindelse sikre de bedst mulige resultater såvel i forbindelse med det mulige anlægsarbejde som i den efterfølgende brugsperiode. Den offentlige adgang samt drift og vedligehold vil skulle fastlægges og sikres via en tinglyst deklaration.

1. Håndtering af den dårlige boligmasse, særligt i Ramme

Som led i processen med ansøgning, reservation og udarbejdelse af program for områdefornyelse er det kommet frem, at Initiativgruppen har modtaget oplysninger om, at der er en oplevelse af utryghed ved at færdes på bestemte steder på bestemte tidspunkter. Generelt er der en nedslidt boligmasse med dårlige udlejningsboliger der dominerer bybilledet i negativ retning. Arbejdsgruppen for områdefornyelsens kulturelle og boligsociale indsatser ønsker at prioritere den boligsociale indsats mod dårlige boliger, specielt i Ramme, men også i Lomborg. Der er fokus på, at boligerne ikke alle steder lever op til kravene til tidssvarende boliger, og nogle vurderes til at være nedrivningsegnede.

For imidlertid at få større og mere sikker viden om boligsituationen og de boligsociale forhold, er det besluttet, at alle private udlejningsboliger skal besigtiges som et af de indledende tiltag i gennemførelsesfasen. Formålet med besigtigelsen er at afdække boligernes tilstand i forhold til usunde boligforhold, jfr. kommunens forpligtelser i

*Ejendom hvis klimaskærm kunne
trænge til en kærlig hånd*

2. Indsatsområde

Kulturelle og særlige boligsociale foranstaltninger

byfornyelsesloven. I samme forbindelse er det muligt at afdække behovet for yderligere sociale indsatser i forhold til beboerne.

Der har i programfasen også været meget fokus på, hvordan man gennem kontakt til og samarbejde med boligudlejerne - især de boligudlejere, som ikke er lokale - kan skabe en større forståelse for udviklingen i landsbyklyngen Ramme-Lomborg. I arbejdsgrupperne var der stor interesse for at høre mere om mulighederne for at etablere en forening eller et selskab, der i lokalt regi kan forestå opkøb af relevante ejendomme med henblik på istandsættelse eller nedrivning. Man ønsker at anvende nogle af de erfaringer, der er skabt via lignende ordninger på Mors, i Vestervig eller måske endnu mere relevant og meget tæt på; nemlig i Bøvlingbjerg, hvor man har etableret boligselskabet "7650 Bolig ApS i Bøvling".

Som en start vil man arbejde på, hvordan strukturen for det lokale ejerskab kan etableres som et fælles selskab eller en fælles forening mellem interesserede i Ramme og Lomborg, dernæst vil man hente inspiration fra f.eks. Bøvling måske ved en mødeaften, hvor emnet kan debatteres og forskellige modeller og

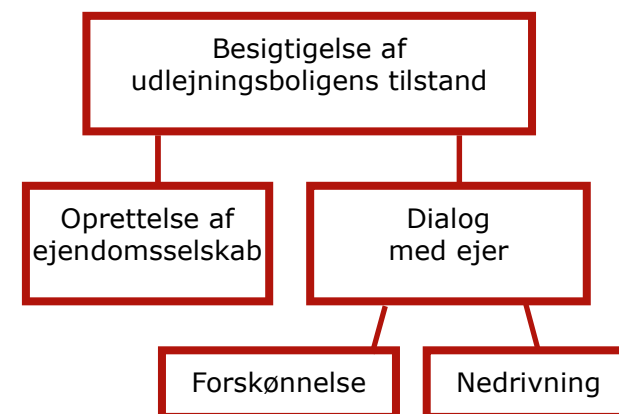
finansieringsløsninger kan vendes. Der kan også blive tale om at støtte landsbyklyngen med administrativ, juridisk og økonomisk bistand til opstart af et sådant lokalt drevet boligselskab.

Der er som følge af besparelser på rammerne til byfornyelse i hele Danmark - og en ændring af byfornyelsesloven som følge heraf - ikke længere mulighed for, at Ramme-Lomborg kan søge en ekstraordinær ramme til gennemførelse af bygningsfornyelse i området. Dvs. de muligheder, som har været til stede ved kommunens tidligere og eksisterende områdefornyelsesprojekter, kan ikke på samme måde realiseres i Ramme-Lomborg.

Men ved mødet den 4.12.2017 i Teknik & Miljøudvalget blev det besluttet, at Lemvig Kommune trods den manglende medfinansiering fra statens side fastholder de i budget 2018 afsatte 500.000 kr. til gennemførelse af bygningsfornyelse i Ramme og Lomborg. Desuden blev det i samme møde besluttet forlods at reservere 700.000 kr. af de statslige rammemidler (og yderligere 300.000 kr. fra Lemvig Kommune) ud af de allerede frigivne statslige og kommunale landsbypuljemidler. Disse i alt 1.500.000 kr.

- ud over områdefornyelsens midler - kan anvendes til såvel bygningsforskønnelse som nedrivninger. Dermed er der altså også i Ramme og Lomborg mulighed for at understøtte de mange ønsker om håndtering af den dårlige boligmasse.

Procesdiagram

2. Flere "sammenlægninger" mellem Ramme og Lomborg og flere FÆLLES aktiviteter

Ramme og Lomborg har fælles skole i Ramme. Ramme og Lomborg har fælles børnehave og vuggestue i Børnehuset i Lomborg. De to byer har også for en del år siden sammenlagt idrætsforeningerne til den nuværende Ramme-Lomborg Idrætsforening.

Dette er blot eksempler på, at de 2 tidligere nabobyer – nu samme landsbyklynge – har fundet ud af "at slå sig sammen". Og det brede samarbejde bl.a. i Idrætsforeningen og det nystartede samarbejde, der dannede baggrunde for ansøgningen til områdefornyelse, er flotte beviser for, at det faktisk er en rigtig god idé at sammenlægge foreninger og "tale med én stemme" i forhold til omgivelserne.

I programfasen har det derfor været prioriteret at afsætte midler til at understøtte og videreføre arbejdet med om muligt at foretage endnu flere sammenlægninger mellem Ramme og Lomborg samt at støtte flere FÆLLES aktiviteter i landsbyklyngen.

Det kunne f.eks. være, hvis det skønnedes muligt at "foreningssanere" gennem sammenlægning af flere foreninger, der

varetager nogenlunde samme formål, men som i dag eksisterer i flere udgaver. Det kunne også være at afholde flere af de enkelte byers "egne" traditionelle foreningsaktiviteter som FÆLLES landsbyklynge-aktiviteter.

Disse ønsker i programfasen er desuden meget forenelige med nye muligheder skabt med en beslutning i Teknik- og Miljøudvalget den 4.12.2017, hvor der blev vedtaget kriterier for en ny pulje til sogne-borgerforeninger.

Der blev nemlig af Kommunalbestyrelsen i budget 2018 afsat 200.000 årligt til denne nye Borgerforeningspulje, der tænkes som et supplement til den eksisterende maskin-/redskabspulje.

Sidstnævnte er fra 2017 oprettet som en driftspulje på 200.000 kr., hvorfra foreningerne kan søge tilskud til materialer, f.eks. grus og maling mv. samt indkøb og drift af maskiner/ materiel (ikke til anlægsarbejder og arbejds løn). Sogne-/borgerforeningerne skal derefter selv stå for vedligeholdelse af grønne arealer og pladser i byerne - uden økonomisk honorering.

Den nye Borgerforeningspulje tænkes at skulle medvirke til at støtte op om initiativer, der styrker udviklingen af de enkelte lokalområder og som en styrkelse af samarbejdet mellem landdistrikterne og Lemvig Kommune.

2. Indsatsområde

Kulturelle og særlige boligsociale foranstaltninger

Det er et krav, at der oprettes et "lokalt" lokalråd, hvorigennem der kan ansøges om op til 25.000 kr. til mere brede formål. De nærmere vilkår og muligheder er beskrevet i et notat til vedtagelsen den 4.12.2017, og det er meget sandsynligt, at også landsbyklyngen Ramme-Lomborg, via sammenlægning af eksisterende foreninger kombineret med efterlevelse af "kravet" om at etablere sig som et lokalråd, kan "vise vejen" for denne nye Borgerforeningspulje.

Som et yderligere eksempel på ønsket om flere FÆLLES aktiviteter vil der blive arbejdet på at lave et hold af frivillige/en slags landsbypedel-ordning, der måske med udgangspunkt fra Alparken i Ramme kan bidrage ved løsning af mindre driftsopgaver overalt i landsbyklyngen. Muligvis vil der til ordningen kunne knyttes folk med behov for arbejdsprøvning, arbejdspraktik, jobtræning og/eller tilsvarende, så aktiviteten ikke alene kommer til at hvile på frivillige kræfter.

3. FÆLLES og øget formidling

I dag eksisterer der en række forskellige formidlingsplatforme i landsbyklyngen. I Lomborg udgiver man fra Lomborg Sogneforenings side 2-3 gange om året det flotte lokalblad Longomontanus. Bladet bliver husstandsomdelt i Lomborg og ligger desuden fremme i hallen og ved købmanden i Ramme.

Lomborg Sogneforening, Ramme-Lomborg Idrætsforening, Lomborg Efterskole, Ramme Hallen, Børnehuset og flere andre "institutioner" i landsbyklyngen optræder med hjemmesider og/eller på facebook.

Imidlertid er der et behov for at få skabt en FÆLLES formidlingsplatform for hele landsbyklyngen. Altså som på flere andre områder at tænke både Ramme og Lomborg ind i en mere FÆLLES form – en samlet formidlingsform, således at der på denne måde både bruges mere målrettede økonomiske og menneskelige resurser, og således at den FÆLLES formidlingsplatform kan være både identitetsskabende og naturligt koordinerede for hele klyngen og alle aktiviteter. En sådan samlet formidlingsplatform kan måske samtænkes med mulighederne for at skabe

et nyt og fælles lokalråd for landsbyklyngen Ramme-Lomborg.

Ved på denne måde at "slå kræfterne sammen" forventes det også langt mere realistisk at nå længere ud med formidlingen.

4. Understøttelse af eksisterende faciliteter og aktiviteter

Både i ansøgnings- og programfasen er det blevet overvejet om der skulle etableres nye faciliteter og nye aktivitetsmuligheder flere forskellige steder i landsbyklyngen. Dette ud fra traditionelle forestillinger om at nye faciliteter og nye aktivitetsmuligheder også ville skabe mere liv og mere generel aktivitet, og dermed medvirke til at gøre det endnu mere attraktivt at bo i eller flytte til landsbyklyngen.

Men i den omfattende og frugtbare debat i arbejdsgrupperne i programfasen er man blevet bevidste om, at der faktisk allerede eksisterer en lang række faciliteter og aktivitetsmuligheder i såvel Ramme som Lomborg. I debatten er man også blevet mere bekendt med hvilke muligheder, der eksisterer "i den anden by".

Det er derfor besluttet, at der kun i beskedent omfang ønskes investeret i deciderede nye faciliteter eller nye aktivitetsmuligheder. I stedet ønsker man at bruge resurserne

– både de økonomiske midler her fra områdefornyelsen og især de mange frivillige timer fra aktive borgere – på at fastholde og styrke de eksisterende faciliteter og de eksisterende aktiviteter. Det kan ske – som ovenfor nævnt – via øget formidling og gennem en koordineret og FÆLLES formidling om faciliteter og aktiviteter. Men det kan også ske ved at nytænke, ved i nogen grad at sammenlægge og i hvert fald ved både økonomisk og deltagermæssigt at bakke op om de faciliteter og aktiviteter, man nu allerede har i landsbyklyngen.

Fodboldkamp på Ramme Stadion

2. Indsatsområde

Særlige trafikale foranstaltninger

1. Afslutning af cykelforbindelsen til skolen i Ramme

I 2010 blev der etableret en rigtig god cykelsti mellem Ramme og Lomborg. Det har skabt en langt bedre og en langt mere sikker mulighed for at cykle til skolen i Ramme, cykle med sine børn til Børnehuset i Lomborg, til idræt i Ramme-hallen eller til en eller flere af de mange andre muligheder og aktiviteter, der i høj grad er fælles for landsbyklyngen.

Men afslutningen af cykelstien i Ramme er ikke optimal. Stien afsluttes ved at lede cykeltrafikken ud over den almindelige vej lige ved indkørslen i Ramme østfra. Og derfra skal f.eks. skolebørn og idrætsudøvere cykle videre på den stærkt trafikerede Strøggade gennem Ramme før de vælger f.eks. Lærkevej, Algade eller en af de øvrige sideveje for at komme til Ramme Skole eller Ramme Hallen.

Der har været stor enighed i arbejdsgrupperne om at afhjælpningen af dette farlige forhold – videreførelse af cykelforbindelsen fra cykelstiens afslutning i Ramme og så langt frem til Ramme Skole som muligt – har en af de højeste prioriteter i områdefornyelsen.

Der er en række tekniske udfordringer ved dette projekt bl.a. pga. Ramme Å, terrænforhold, almindelig private ejendomsrettigheder, bredder på stier og veje i området osv., og der har været drøftet og tegnet på mange forskellige løsningsmuligheder. Så snart områdefornyelsesprogrammet er godkendt, vil man fra Lemvig Kommunes side gå i gang med at lave de første skitser, beregninger og nærmere undersøgelser for at kunne udarbejde et forslag til et konkret projekt for afslutningen af cykelforbindelsen. Dette forslag vil blive drøftet med både de fortsættende arbejdsgrupper og med

alle relevante interessenter omkring den kommende cykelforbindelse.

2. Byporte og øvrige hastighedsdæmpende foranstaltninger

En anden højt prioriteret indsats har været tiltag i forhold til, at man oplever meget høje hastigheder gennem både Ramme og Lomborg. Man ønsker derfor om muligt yderligere hastighedsdæmpende foranstaltninger i begge byer. Desuden ønsker man – både som mulige hastighedsdæmpende foranstaltninger og som forskønnende og FÆLLES identitetsskabende elementer – etableret nye byporte i landsbyklyngen.

Inden man kan begynde at foreslå og projektere på konkrete fysiske foranstaltninger til regulering af hastigheden og den generelle trafiksikkerhed gennem byerne, vil det være nødvendigt at foretage yderligere trafiktællingerne i begge byer. Man forventer, at kunne sætte dette i gang i foråret 2018, og på den måde have et langt bedre grundlag for de konkrete forslag, der skal udarbejdes i samarbejde med arbejdsgrupperne for områdefornyelsen.

En repræsentant fra Vej & Park i Lemvig Kommune har deltaget i programarbejdet sammen med arbejdsgruppen for særlige trafikale foranstaltninger og har på denne måde fået mange oplysninger om de eksisterende udfordringer i begge byer men også input til mulige løsninger. Omvendt har det samtidigt været muligt via dette samarbejde, at informere om de udfordringer, der er ved at skabe yderligere hastighedsdæmpende foranstaltninger i forhold til omkostninger, nyttevirkning, støjproblemer mv. På baggrund af samarbejdet forventes det, at de nødvendige, de rigtige og de relevante tiltag skabes fra starten.

2. Indsatsområde

Særlige trafikale foranstaltninger

3. Flere buskure og forskønnelse af eksisterende

I dag eksisterer der en række buskure i Ramme og Lomborg, men desværre både for få, forkert placerede og ikke særligt flotte. Det ønskes der gjort noget ved via områdefornyelsen og i tæt samarbejde med Bygge- og Erhvervsservice i Lemvig Kommune, som har ansvaret for buskurenes stand og placering. Det oplyses fra Bygge- og Erhvervsservices side vedrørende stand, at såfremt et buskur er i stykker, står kommunen (og

altså ikke områdefornyelsesbudgettet) for istandsættelse eller udskiftning til et tilsvarende skur. Ønsker områdefornyelsen derimod at forskønne buskurene skal det som udgangspunkt ske for områdefornyelsens "egen" regning. Skulle der være mangler på skurene, kan områdefornyelsen dog gå i dialog med Bygge- og Erhvervsservice om en fællesløsning. Her må områdefornyelsen regne med at skulle dække den del af udgiften, der overstiger det en evt. reparation eller udskiftning ville have kostet.

Vedrørende placeringer gælder, at buskurene skal være placeret efter en række regler, men også at Bygge- og Erhvervsservice er åbne over for arbejdsgruppernes og områdefornyelsens alternative forslag, der så evt. kan resultere i en konkret plan for den en ny og endelige placering.

4. Belysning sikres relevante steder i begge byer

Som led i realiseringen af flere af ovenfor beskrevne indsatser er det relevant at forbedre belysningen. Det gælder f.eks. i forbindelse med etablering af en ny plads ud for Lomborg Børnehus, forskønnelse af Sandholms Plads/ Lærkevej-grundene, arealet omkring Lomborg Forsamlingshus, antageligt i forbindelse med afslutning af cykelforbindelsen til Ramme Skole og sandsynligvis flere af de øvrige projekter – dog afhængigt af de konkrete fysiske løsninger.

Lemvig Kommune ønsker som led i det generelle løft i hele landsbyklyngen samtidig at forny og forbedre belysningen i byerne, og man har derfor fra kommunalbestyrelsens side afsat yderligere 550.000 kr. til denne ekstra indsats i området. Det betyder altså, at kommunen for egen regning (uden specifik statsrefusion) investerer yderligere i landsbyklyngen, men det betyder også, at områdefornyelsens "eget" primære budget på 6,2 mio. kr. delvist skal medvirke til finansieringen af fornyelsen af belysningen, der hvor områdefornyelsen fysisk alligevel skal arbejde med belysning i det offentlige rum.

Samlet vurderes det, at dette samarbejde mindsker den samlede regning både gennem koordineringen af arbejderne og ved at det sker, når man "alligevel og i forvejen er i gang" i området.

3. Bygningsfornyelse og landsbypuljen

Supplerende byfornyelsespuljer

Generelt er de 2 landsbyer præget af optimisme og langt de fleste ejendomme er pænt vedligeholdte. Helhedsindtrykket er dog stadig lidt blandet. Især i dele af Ramme. Der er desværre flere ejendomme i byen, der er misligholdte og forfaldne, hvilket har en negativ afsmitning på resten af byen og området generelt.

Den tidligere fungerende indsatspulje, den tidligere landsbypuljeordning og den nuværende landsbypuljeordning har været brugt til fjernelse af flere bygninger i byen, men der er stadig - både beboede og ubeboede - ejendomme, som er så nedslidte og forsømte, at de som led i byfornyelsen ønskes nedrevet eller istandsat.

Lemvig Kommune har opnået andel i Landsbypuljen for 2016-2020, der er således mulighed for - med 60-70 % refusion fra staten - at kommunen kan indgå frivillige aftaler med bygningsejere om opkøb, istandsættelse, nedrivning og/eller oprydning.

Men områdefornyelsen i Ramme-Lomborg vil i høj grad blive påvirket af ændringen af

byfornyelsesloven, der er vedtaget af folketinget den 14.12.2017, idet det ikke længere vil være muligt at ansøge staten om den ekstraordinære ramme til bygningsforskønnelse indenfor områdefornyelsesområdet, som kommunen har gjort ved tidligere områdefornyelser.

Som tidligere omtalt har Lemvig Kommune på trods heraf afsat 500.000 kr. af helt egne midler og dertil forlods fra landsbypuljen prioriteret 700.000 kr. fra staten og 300.000 kr. af egne midler til en særlig indsats i Ramme og Lomborg. Midlerne vil kunne bruges til nedrivning og bygningsforskønnelse.

Det forventes, at midlerne vil blive prioriteret og fordelt efter tilsvarende principper, som man har opnået gode erfaringer med ved tidligere og nuværende områdefornyelser i Harbøre, Thyborøn, Bækmarksbro, Nr. Nissum, Bøvlingbjerg og Lemvig.

Dertil kommer en kommunal beslutning om - som led i områdefornyelsen og som led i kommunens almindelige tilsynsforpligtelse - at man vil besigtige alle udlejningsboliger i Ramme og Lomborg med henblik på at afdække boligernes tilstand i forhold til usunde boligforhold.

Tiltagene vil være vigtige i forhold til at understøtte områdefornyelsen i Ramme-Lomborg og herved opnå en strategisk og helhedsorienteret indsats.

Ejendom under istandsættelse i Lomborg

4. Budget-, tids- og handlingsplan

Budget

De reserverede 2 mio. kr. fra Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen anvendes i Ramme og Lomborg sammen med 4,2 mio. kr. fra Lemvig Kommune.

Lemvig Kommunalbestyrelse har i programperioden endvidere besluttet at afsætte yderligere 550.000 kr. til en relevant fornyelse af gadebelysningen i begge byer både for at sikre de trafikale forhold bedre, for at optimere driften og for at sikre den optimale effekt af fornyelsen ved at koordinere arbejdet med de øvrige delprojekter under områdefornyelsen.

Reservationen på 2 mio. kr. fra Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen kan imidlertid ikke forhøjes, hvorfor Lemvig Kommune ikke opnår statslig refusion i forhold til denne yderligere områdefornyelsesinvestering, men kommunen opnår adgang til den ekstraordinære låneadgang på 95 % af den samlede investering.

Økonomisk støtte fra anden side, herunder fra Grøn Ordning (afledt af opstilling af vindmøller), medtages ikke i selve områdefornyelsens budget, men omtales i stedet nedenfor under afsnittet om Investeringsredegørelsen.

Tids- og handlingsplan

Områdefornyelsen planlægges med en gennemførelsesperiode på 5 år, dog med flest aktiviteter de første år. Se vedlagte kombinerede budget-, tids- og handlingsplan. Initiativgruppen fra Ramme og Lomborg har været i gang med planlægningen af aktiviteterne siden 2015, og både initiativgruppen, arbejdsgrupperne og alle andre interessenter venter spændt på at se de første synlige resultater i løbet af 2018.

Initiativgruppen fra Ramme og Lomborg var med repræsentanter fra Lomborg Sogneforening, Ramme Borger- og Håndværkerforening, Ramme-Lomborg Idrætsforening, Seniorklubben Alparken mfl.

Initiativgruppen og andre ildsjæle i landsbyklyngen – samlet i arbejdsgrupperne for områdefornyelse - arbejder løbende på at tilvejebringe yderligere midler til gennemførelse af forbedringer mv. i hele byen og omegnen. Se nærmere omtale heraf under afsnittene om de enkelte indsatser og i afsnittet Investeringsredegørelse.

Områdefornyelse, Ramme-Lomborg									
Budget	Offentlige midler - i alt	Andel af budget		2018 og før	2019	2020	2021	2022	2023
		Kommunen	Staten						
Planlægning og borgerinddragelse									
Programfasen - konsulentbistand og borgerinddragelse	300.000	200.000	100.000	300.000					
Gennemførelsesfasen - konsulent og borgerinddragelse	150.000	100.000	50.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Delprojekter									
Torve, pladser, opholdsarealer m.v.									
Skiltning, byrumsinventar mv. FÆLLES for begge byer	300.000	200.000	100.000	100.000	100.000	100.000			
Arealet omkring Lomborg Forsamlingshus	390.000	260.000	130.000	390.000					
Lærkevej/Sandholms Plads i Ramme	300.000	200.000	100.000		300.000				
Plads ved Børnehuset og på tværs til Vandværket, Lomborg	1.650.000	1.100.000	550.000		550.000	550.000	550.000		
Tidligere genbrugsplads i Ramme begrønnes/forskønnes	90.000	60.000	30.000					90.000	
Kulturelle og boligsociale foranstaltninger - samlet	750.000	500.000	250.000	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Håndtering af den dårlige boligmasse, særligt i Ramme									
Flere "sammenlægninger" ml. R og L og flere FÆLLES aktiviteter									
FÆLLES og øget formidling									
Understøttelse af eksisterende faciliteter og aktiviteter									
Særlige trafikale foranstaltninger									
Afslutning af cykelforbindelse til skolen i Ramme	1.460.000	1.040.000	420.000	100.000	1.080.000	280.000			
Byporte og øvrige hastighedsdæmpende foranstaltninger	630.000	420.000	210.000	200.000	430.000				
Flere busskure og forskønnelse af eksisterende	180.000	120.000	60.000		90.000	90.000			
Belysning sikres relevante steder i begge byer	550.000	550.000	0		150.000	150.000	150.000	100.000	
Udgifter - i alt	6.750.000	4.750.000	2.000.000	1.240.000	2.850.000	1.320.000	850.000	340.000	150.000

5. Investeringsredegørelse

Ved siden af de midler, der bliver investeret direkte i henhold til nærværende program; 2 mio. kr. fra Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og 4,2 mio. kr. fra Lemvig Kommune, vil der blive foretaget en række øvrige investeringer i landsbyklyngen Ramme-Lomborg i direkte tilknytning til områdefornyelsen eller i periferien af den.

I forbindelse med byfornyelsesprogrammet stilles der krav om, at der skal udarbejdes en investeringsredegørelse, som angiver mulighederne for private og offentlige investeringer i området.

Investeringsredegørelsen er et strategisk dokument, et redskab, som kan hjælpe kommunen med at rette opmærksomhed på byområdets uudnyttede økonomiske potentialer og skabe forudsætningerne for øgede private investeringer i byområdet.

Allerede besluttede investeringer i området meget tæt på områdefornyelsens grundlæggende investeringer er f.eks. 550.000 kr. fra Lemvig Kommune ekstraordinært til fornyelse af belysningen, som er en del af selve områdefornyelsens programindhold og derfor medtaget i budgettet.

Ramme Autoværksted

Bygningsfornyelse og private renoveringsarbejder

Det er også besluttet, at der vil blive investeret 1.500.000 offentlige kr. i bygningsfornyelse i form af bygningsforskønnelse og nedrivning. I den forbindelse er det værd at nævne, at alle erfaringer viser, at tilskud til bygningsfornyelse giver en række afledte, private følgeinvesteringer. I en SBI-rapport 2015:13 anslås det således, at i byer som Ramme og Lomborg vil det typisk være tale om en faktor 5,4 af private investeringer i forhold til det offentlige tilskud.

Det betyder, at private alene vil sætte i stand, forskønne og forbedre for ca. 8 mio. kr. (faktor 5,4 gange med 1.500.000 kr.) alene som følge af tilskuddene til bygningsfornyelse. Og når såvel områdefornyelsens som bygningsfornyelsens budgetter lægges sammen, giver en faktor 5,4 mulige private investeringer på op til 45 mio. kr. (faktor 5,4 gange med summen af 1.500.000 kr., 550.000 kr. og 6.200.000 kr.)

Det skal bestemt understreges, at disse tal er behæftet med stor usikkerhed, men vigtige at

redegøre for her, idet netop de afledte, private investeringer er noget af det allervigtigste ved planlægning og gennemførelse af områdefornyelse.

Det er derfor naturligt, at Lemvig Kommune ønsker, at der parallelt med områdefornyelsen skal sættes initiativer i gang med hensyn til forskønnelse også af bygningsmassen og med særlig fokus på håndtering af den tunge boligmasse; de 1.500.000 kr. til bygningsfornyelse bidrager hertil.

I starten af gennemførelsesperioden forventes afholdt et informationsmøde om mulighederne for istandsættelse og nedrivning men også med fokus på håndteringen af den tunge boligmasse. Der er i januar 2018 udsendt informationsbrev til bygningsejerne vedrørende den besluttede gennemgang af alle udlejningsboliger i området.

Kommunens politik for støtte til gennemførelse af bygningsfornyelse vil blive nærmere fastlagt, og der vil på informationsmødet blive orienteret nærmere om mulighederne for støtte til bygningsfornyelse og om mulighederne for evt. at etablere f.eks. et lokal forankret "boligselskab".

Den grønne ordning

Formålet med den grønne ordning er at fremme den lokale accept af opstilling af nye vindmøller på land ved at styrke de lokale landskabelige og rekreative værdier. Den grønne ordning finansierer projekter, der styrker landskabet og rekreative muligheder i de kommuner, hvor der opstilles vindmøller.

I Lemvig Kommune er opstillet mange vindmøller og den grønne ordning kan derfor medvirke til at finansiere nogle af de ønsker, som ikke er prioriteret til områdefornyelsen

eller som ikke har kunnet finansieres fuldt ud via områdefornyelsen. Det gælder f.eks. en bevilling på 150.000 kr. til etablering af et toilet i nærheden af Lomborgskoven/pladsen ved Lomborg Børnehus.

Det gælder også en tidligere bevilling på 545.000 kr. til styrkelse af aktivitetsområdet ved Alparken i Ramme. Det meste af dette fysiske arbejde er udført. Det gælder anlægsarbejderne ved Alparkens boliger. Den sidste del af det bevilgede budgetbeløb er dog endnu ikke udbetalt, idet der fortsat mangler at blive etableret 2 shelters og

*Haveprojekt ved Alparken
finansieret af Grøn ordning*

5. Investeringsredegørelse

1 madpakkehus på arealet mellem Alparken og Ramme Skole. Det forventes at ske i løbet af foråret eller sommeren 2018, hvorefter denne del af Grøn-Ordning-projektet kan afsluttes.

Lemvig Kommunes nye Borgerforeningspulje

Med kommunalbestyrelsens bevilling af 200.000 kr. årligt til en ny Borgerforeningspulje, skal der støttes op om initiativer, der styrker udviklingen af de enkelte lokalområder, og som styrker samarbejdet

mellem landdistrikterne og Lemvig Kommune. Det må forventes, at også landsbyklyngen Ramme-Lomborg vil få mulighed for at oprette et nyt "lokalt" lokalråd, hvorigennem der kan ansøges om op til 25.000 kr. om året.

Øvrige forventede og mulige investeringer i området

Lemvig Fjernvarmeværk forventer at kunne udvide sit dækningsområde til i første omgang Ramme og sandsynligvis også inden for de kommende år hele Lomborg. Mulighederne blev bl.a. præsenteret på et stort borgermøde

i Ramme Hallen den 27.9.2017 og blev særdeles positivt modtaget af de ca. 200 fremmødte.

En sådan udbygning af Lemvig Fjernvarmeværks dækningsområde vil afstedkomme meget store investeringer i området. Både fra fjernvarmeværkets side, men også i afledte private følgeinvesteringer. At det i første omgang er Ramme, der sandsynligvis bliver modtager af billigere fjernvarme fra Lemvig Fjernvarmeværk, skyldes, at der allerede er forsyningsrør i Ramme fra Ramme Varmeværk, hvorfor det er både hurtigere og nemmere at få Ramme med på den fælles forsyning. Det forventes dog også, at den vestligste del af Lomborg, herunder især Lomborg Efterskole, får mulighed for at tilslutte sig samtidig med Ramme.

Senere og afhængigt af tilstrækkelige ønsker om tilslutning i Lomborg til fjernvarmen fra Lemvig vil der blive gravet op i gaderne i Lomborg og tilslutning bliver mulig. Allerede på borgermødet den 27.9.2017 var der husejere, der ønskede at blive skrevet op som husstande, der ønsker hurtigst mulig

Specialkøretøj fra Lemvig Varmeværk til borgermøde i Ramme

overgang fra typisk egne oliefyrsinstallationer til fjernvarme fra Lemvig Fjernvarmeværk.

Efter præsentationen på borgermødet 27.9.2017 har begge varmeværker afholdt generalforsamlinger, hvor regnskaber og formandsberetninger er blevet godkendte, hvilket var nogle af de grundlæggende forudsætninger for at gå videre med udvidelsen af Lemvig Fjernvarmeværks dækningsområde. Men der er endnu ikke underskrevet en endelig aftale om et evt. kommende samarbejde mellem Lemvig Fjernvarmeværk og Ramme Varmeværk, idet der fortsat vurderes på tekniske og økonomiske aspekter før en endelig aftale kan indgås.

Midtjyske Jernbaners og nemi4s mulige supplerende investeringer (sammen med områdefornyelsens) i området, hvor der tidligere var genbrugsplads ved stationen i Ramme, kan endvidere nævnes som en mulig, men dog ikke sikker, investering i forskønnelse i landsbyklyngen.

Virksomheder og arbejdspladser

Et vigtigt aspekt i landsbyklyngens fremtidige udvikling er antallet af virksomheder og dermed antallet af arbejdspladser i byerne. I Ramme er der en del erhvervsvirksomheder med en række arbejdspladser, ligesom der er adskillige virksomheder i Lomborg.

Blandt områdets private virksomheder kan nævnes: Kota A/S (beton mv.), Fliser & Hegn, Kørschen Metal A/S, Ramme Træpiller ApS, Vestjysk Træemballage ApS, Bæks

Bus Lemvig Turist, Malerfirmaet Elly N. Andreasen, Autoværksteder, VVS-forretning, Murer-forretning, El-installationsforretning, Møbelopbevaring, købmand, fotograf og brugskunst.

Lomborg Gymnastik- og Idrætsefterskole

Lomborg Gymnastik og Idrætsefterskole er oprettet i 1960 og har i dag plads til 125 elever fordelt på 9. og 10. klasse. Der er 26 ansatte på skolen, der fra 1.1.2018 er ledet af Lene og Flemming Nees.

Idrætsanlægget ved Glørbjergvej anvendes nu af Lomborg Gymnastik- og Idrætsefterskole

5. Investeringsredegørelse

Skolens seneste byggeri er et 800 m² stort springcenter med tilknyttet foyer, men skolen rummer også en håndbold/fodbold-hal, gymnastiksal, motionscenter, medie- og design-lokaler, foredragssal og attraktive udearealer. Senest er der indgået aftale om at Lomborg Gymnastik- og Idrætsefterskole – ud over sine egne udendørs-arealer vest for skolen – desuden kan disponere over udendørs-anlægget øst for Glarbjergvej. Sidstnævnte areal var ellers påtænkt nedlagt, idet Ramme-Lomborg Idrætsforening, der tidligere har anvendt anlægget, nu primært anvender

der udendørs-anlægget ved Ramme Hallen / Ramme Skole.

Alparken

Alparken var tidligere et plejecenter med 14-16 plejepladser og med 18 tilknyttede ældreboliger omkring centret. Dette er nu ændret således, at plejepladserne er flyttet til Lemvig, og der er i selve det tidligere plejecenter nu indrettet rehabiliteringscenter. De 18 ældreboliger omkring rehabiliteringscentret betjenes fra hjemmeplejen i Bøvlingbjerg.

En del af institutionen Alparken udgøres endvidere af Seniorklubben Alparken og et dagcenter.

Ramme-Hallen

Ramme Hallen er en selvejende institution beliggende ved Ramme Skole / SFO og beliggende i Rammes sydlige del. Hallen har til formål at drive et center til brug for idrætsaktiviteter og samvær. Den overvejende del af idrætsaktiviteterne i hallen er tilbud, som tager udgangspunkt i det frivillige foreningsarbejde i Ramme - Lomborg IF, og hallen tilbyder en idrætshal med internationalt gulvareal, håndboldmål til både børne- og seniorhold, fem badmintonbaner, tre volleyballbaner, en opvisningsbane, to baner til basketball og en tennisbane. Der er wi-fi i alle lokaler og nyt musikanlæg i hallen.

Alparken i Ramme

Lomborg Skoven

Midt i Lomborg findes Lomborg Skoven med mulighed for mange forskellige slags friluftsliv, eksempelvis krolf, vandrestier, udsigtstårn, Kløvenhøj, grillsted med overdækket spiseplads og dobbeltgrill, 3 træningspavilloner med tilsammen 11 motionsredskaber og der er opsat 50 fuglekasser til forskellige fugle.

Lomborg Sogneforeningen står for driften af skoven og de tilknyttede faciliteter.

Grillplads i Lomborgskoven

Lomborg Børnehus

Lomborg Børnehus er i 2010 etableret som børnehave i den tidligere skole i Lomborg, men institutionen har siden 2016 haft plads til såvel børnehavebørn som vuggestuebørn. Børnehuset er lyst og rummeligt, og desuden er der udenfor bygningen en stor og attraktiv legeplads. Bag Lomborg Børnehus er der et mindre boldspilsområde, der både anvendes af Børnehusets børn og børn udefra.

I forbindelse med nedrivning af nabobygningen – den tidligere børnehave i Lomborg, der er erklæret kondemneret – og i forbindelse med forskønnelse af arealet/pladsen udenfor Lomborg Børnehus og over mod vandværket på den anden side af Lomborgvej, vil Børnehuset have en stor og naturlig interesse i at medvirke med input, samarbejde og evt. egne investeringer.

Der er 12 ansatte og institutionen ledes af Henrik Kristensen.

Lomborg Børnehus

6. Organisation

Såvel i programfasen som i den efterfølgende gennemførelsesfase vil områdefornyelsen være organiseret således, at Lemvig Kommune tegnes af et sekretariat på vegne af Teknik- og Miljøudvalget og Kommunalbestyrelsen.

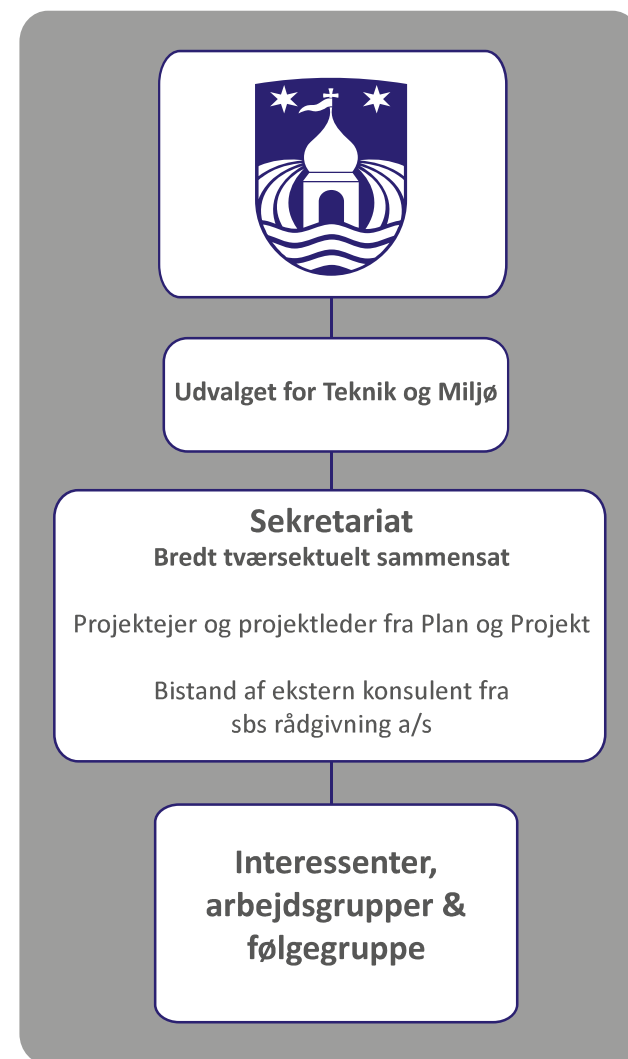
Sekretariatet består af repræsentanter fra Lemvig Kommune og fra sbs rådgivning. Sekretariatet samarbejder med borgere, erhvervsliv, institutioner og øvrige interessenter i landsbyklyngen Ramme-Lomborg – samlet i arbejdsgrupperne. Byernes ildsjæle har både før og i programfasen været særdeles engagerede og medvirket i et flot samarbejde med sekretariatet. Dette engagement og samarbejde forventes fortsat i gennemførelsesperioden.

I programfasen har der efter det indledende borgermøde været arbejdet i 3 forskellige arbejdsgrupper;

- Arbejdsgruppe 1: Torve, pladser, grønne arealer, opholdsarealer mv.,
- Arbejdsgruppe 2: Kulturelle og særlige boligsociale foranstaltninger samt lokal forankring, og
- Arbejdsgruppe 3: Særlige trafikale foranstaltninger.

Disse grupper har været bemandet med repræsentanter fra Ramme og Lomborg, som det fremgår under afsnit 1 Baggrund, hvor også borgerinddragelsen er omtalt.

I gennemførelsen de kommende år vil disse arbejdsgrupper fortsætte og være aktive sparringspartnere i relation til de enkelte delprojekter. Se diagrammet og se i øvrigt ovenfor under punkt 1 om borgerinddragelsen.

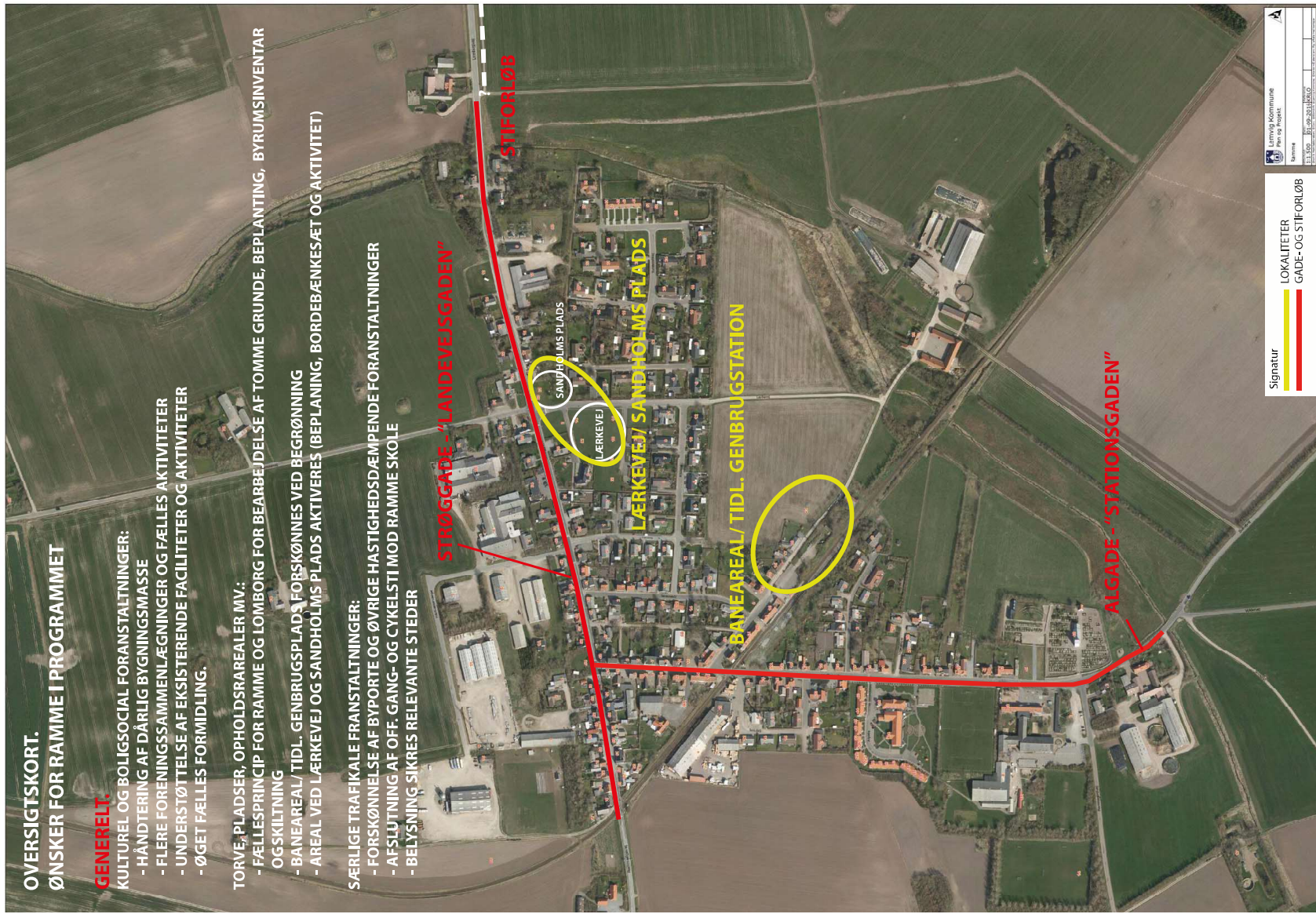

½

*Et af mange fritidstilbud i landsbyklyngen;
fodbold på Ramme Stadion*

Oversigtskort Ramme

**OVERSIGTSKORT.
ØNSKER FOR LOMBORG I PROGRAMMET**

GENERELT.

KULTUREL OG BOLIGSOCIAL FORANSTALTNINGER:

- HÅNDTERING AF DÅRLIG BYGNINGSMASSE,
- FLERE FORENINGSSAMMENLÆGNINGER OG FÆLLES AKTIVITETER
- UNDERSTØTTELSE AF EKSISTERENDE FACILITETER OG AKTIVITETER
- ØGET FÆLLES FORMIDLING.

- TORVE, PLADSER, OPHOLDSRAREALER MV.:

- FÆLLESPRINCIP FOR RAMME OG LOMBORG FOR BEARBEJDELSE AF TOMME GRUNDE, BEPLANTING, BYRUMSINVENTAR OG SKILTNING
- AREAL OMKRING LOMBORG FORSAMLINGHUS FORSKØNNES
- PLADS VED BØRNEHAVE OG PÅ TVÆRS VED VANDVÆRKET FORSKØNNES OG AKTIVERES

-SÆRLIGE TRAFIKALE FRANSTALTNINGER:

- NYE BYPORTE OG ØVRIGE HASTIGHEDSDÆMPENDE FORANSTALTNINGER
- BUSSKURE FORSKØNNES OG NYE ETABLERES
- BELYSNING SIKRES RELEVANTE STEDER

Signatur
 [Yellow Circle] LOKALITETER
 [Red Line] GADE- OG STIFORLØB

Lemvig Kommune Plan og Projekt		
OF Ramme- Lomborg		
Målestok: 1:4.500	Dato: 13/07	Referencenummer: KKLO
© 2017 & alle rettigheder forbeholdt. Lemvig Kommune. Grafisk udarbejdet af Arkitektfirmaet Arkitekt & Plan.		

Lemvig Kommune

sbs